

Naročnina
za državo SHS:
za celo leto naprej Din. 120—
za pol leta " " " 60—
za šest let " " " 30—
za en mesec " " " 10—
za inozemstvo:
celoletno " " " Din. 216—
mesечно " " " 18—
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji " " " Din. 15—
v inozemstvu " " " 35—
Posamna štev. 75 par.

SLOVENEK

Cene inseratom:
Enostopna petlinna vrsta mal
oglas po K 4— in K 6—
veliki oglasi nad 45 mm vi-
šine po K 8—, poslana itd.
po K 12—
Pri večjem naročilu popust.
Izbaja vsak dan izvzemši
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.
Mesečna priloga: Vestnik SHS.
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nevrnjeni pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljansko št. 650 za naročnino in št. 349 za oglaš.
zagreb 49.011, sarajev 7563, praško in dunaj 24.797

Oktroa.

Mi prav radi naglašamo pred seboj in pred svetom, da smo moderna, demokratična država, v kateri ima ljudstvo glavno besedo in kjer odločuje ljudska volja preko svojih izvoljenih zastopnikov o vseh javnih in državnih zadevah. Mi naglašamo s ponosom, da smo parlamentarna država, kjer končno veljavno odločuje le ljudski parlament in v kateri tudi nosilec krone ni nič drugega kot viden predstavnik narodne volje. Dalje radi naglašamo, da smo ustavna država, v kateri je od prostega in svobodnega ljudstva sklenjeni zakon edino merodajen za vladajoče in za vladane.

Lepe in krasne so te besede, lepi in krasni so ti nauki. Kdor jih bere, nas mora naravnost zavidati za naš visoko razviti parlamentarni čut in za našo ustavno tenkovestnost. Žal, da so te besede in ti nauki tako lepi in krasni le v teoriji, a praksa pa je popolnoma drugačna, teoriji in naši samohvali in samoprevari diametralno nasprotna.

Vlada je pred nekaj dnevi dala svojemu »narodu« milostno na znanje, da je izdelan zakonski načrt za razdelitev države na oblasti. Tega načrta parlament do danes še ni videl. Ker pa poteka v vidovdanski ustavi določeni rok za izvršitev tega zakona, katerega bi bil moral odobriti parlament, se je vlada odločila za — oktroa. »Parlamentarna« in »ustavna« vlada se je odločila, da predloži kralju na podpis ne od parlamenta sklenjenega zakona, ampak od vlade izdelani in od parlamenta neodobreni zakonski načrt o razdelitvi države v obliki »naredbe«, ki se bo spremenila s kraljevim podpisom v »kraljevski ukaz«.

Tak je naš parlamentarizem, taka je naša ustavnost!

Da se nekoliko popravimo: »Ustavne« bo predloženi načrt. Kajti ustava določa, da v slučaju, če parlament oziroma njegovi organi tega zakona ne sklenejo, ima vlada pravico, da izvrši upravno razdelitev države naredbenim potom. Ta ustavna določba je lepo spričevalo za dalekovidnost naše vlade: ona je vedela že pred dobrim letom, da v parlamentu ne bo mogoče najti za ta zakon potrebnega soglasja. Toda če bi se bila vlada nekoliko potrudila in če bi ji bilo res nekaj vsaj za navidezen parlamentarizem in vsaj za navidezno pravico, ne le zgolj formalno ustavnost, bi bila že pritisnila na parlament v toliki meri, da bi bil prišel tudi ta zakonski načrt pravilnim potom pod streho. Tako pa je vlada parlament in ustavni duh enostavno izigrala: prvič, ko je sprejela v ustavo določbo o možnosti, da se razdelitev države izvrši lahko tudi z naredbo oziroma s kraljevim ukazom, drugič pa, ko se je te od nje same postavljene možnosti poslužila.

Ne trdijo zastoj, da je Jugoslavija »nova Avstrija«. Ali ne spominja vsa procedura za razdelitev države na zloglasni avstrijski paragraf 14?

Kakor pa je § 14 v Avstriji razodeval slabost in notranjo gnilobo vsake vlade, ki se ga je posluževala, tako razodeva tudi »ukaz« o razdelitvi države vso notranjo slabost in onemoglost naše sedanje vlade. To svojo slabost kaže vlada na dva načina: Prvič drži zakonski načrt in njegove natančnejše določbe v popolni tajnosti, — da bo sedanja »parlamentarna« večina postavljena kratkomalo pred nekaj »zvršen čin«, ki ga mora priznati za vsako ceno, drugič pa kaže vlada vidne znake nesigurnosti in negotovosti, če bo sploh mogla »ukaz« izvršiti.

Ker sedanjo vlado poznamo, smo v tem oziru »raje« pesimisti ali vsaj realni politiki, ki računajo z vsemi dejstvi in z vsemi možnostmi. Zato računamo tudi z možnostjo, da bodo gospodje ta »ukaz« res izpeljali. A kaj potem?

Potem se bo naš boj šele začel. Kakor hitro se bo začela država parcelirati na teoretično lepe upravne kose, bo začela govoriti trda upravna praksa. Ta bo odločilna, in ne razne nacionalne ali kdo ve kakšne sanjarije. V to odločilno fazo pa bomo posegli s krepko roko in v tej fazi boja bo padla končna od-

ločitev. Kar se je godilo doslej, so bile le priprave in male praske.

Koncem koncev bomo zmagali mi, proticentralisti. Naša najboljša zaveznika

v odločilnem boju pa bosta nesposobnost centralistične uprave in pa trdna in nemajna naša volja, da priborimo slovenskemu ljudstvu pravice, ki mu gredo.

Vlada za pretepaštvo in nemire.

INTERPELACIJA DR. KOROŠCA NA DR. MARINKOVIČA.

Belgrad, 27. aprila. (Izv.) Uradnik notranjega ministristva dr. Mogorović je prišel na Krk, kamor je spremljal jugofašiste. Pozival je v imenu notranjega ministristva oblasti, da mu gredo v vsakem

oziru na roko. Radi tega je stavil dr. Korošec interpelacijo na notranjega ministra Marinkoviča ter vprašal, kako je mogoče, da vlada sama podpira nemire v državi.

360 milijonov kron za pomirjenje begov.

Belgrad, 27. aprila. (Izv.) Na današnji seji finančnega odbora je bilo sklenjeno, da se dovoli ministru za agrarno reformo

kredit v znesku 90 milijonov dinarjev kot odškodnino za beguško zemljo v Bosni.

Razprava o dvanajstinih.

OSTRA KRITIKA OPOZICIJE. — BRODARJEVA INTERPELACIJA SENZACIJA.

Belgrad, 27. aprila. (Izv.) Danes dopoldne se je v narodni skupščini nadaljevala razprava o dvanajstinih za maj in junij. Prvi je govoril dr. Spahović, ki je ostro kritiziral delovanje vlade ter izjavil, da bo glasoval proti dvanajstini. Za njim je govoril poslanec Benin, ki je naglašal, da je nujno potrebno za državo, da se dvigne produkcija kmetijstva. Ker vlada v tem oziru ničesar ne stori, bo glasoval proti dvanajstini. Končno je govoril še poslanec Jugoslovanskega kluba Skoberne, ki je kritiziral vlado radi velikih davkov in izžemanja ljudstva. Zahteval je, da se takoj izvedejo nove volitve v narodno skupščino. Izjavil je, da bo s svojimi tovariši glasoval proti predloženim dvanajstini.

Popoldne je prišla na vrsto interpelacija Jugoslovanskega kluba radi nepravilnega postopanja s slovenskimi vojaki. Vsebinska interpelacija je med poslanci izzvala veliko ogorčenje proti vojaškim oblastim. Prvi govori poslanec Žebot. Seja je ob 9. uri zvečer še trajala.

Belgrad, 27. aprila. (Izv.) Pri razpravi interpelacije posl. Brodarja in tovarišev je interpelant izjavil, da je prejel od redova Gorjanca pismo, po katerem ga je psoval poročnik Slavko Farkaš in ga dal dne 12. februarja t. l. zapreti, češ da je državi sovražen element, ker je čital »Domoljub«. K tej stvari sta govorila poslanca Brodar in Žebot. Navajala sta razne slučaje nasilja v vojski in imenovala tako postopanje škandalozno. — Potem je govoril vojni mi-

nister general Vasić in izjavil, da ne trpi takega načina postopanja z vojsko. Nato nastanejo v zbornici s strani opozicije taki prizori, da je bil predsednik primoran prekiniti sejo za pol ure. — Po zopetni otvoritvi seje je povzel vojni minister zopet besedo in izjavil: Farkaš je Slovenec, sicer miren in razsoden, vendar pa je moral nastopiti proti redovu Gorjancu, ker je čital »Domoljub«, v katerem je bil objavljen članek, ki nazivlje vojsko »gjubre« (gnoj). Zaradi tega se je uvela preiskava zoper tega redova in ugotovilo mnogo obteževalnih okolištin. Gorjanec je pošiljal poslancem pisma, v katerih se nepovoljno izraža o vojski. Redov je zbiral tudi podpise na ta pisma. Poročnik Farkaš je le očrnil mahinacije tega redova. Vojni minister govori nato, kako malo se pri nas brigamo za vojsko. V vseh drugih državah je armada spoštovana, dočim se pri nas le slabo o njej govori. V tem vidi minister sistem. Disciplina se v vojski ne sme nikoli izpodkopati, ker drugače pride država v nevarnost. Nato govorijo poslanci Žujević (radikalec), dr. Kukovec (demokrat), Urek (samostojna kmetijska stranka), dr. Momčilo Ivanić (radikalni disident) in Vojislav Brkić (socialist). Dr. Kukovec predlaga, naj zbornica preide na dnevni red. Vojni minister general Vasić sprejme ta predlog, nakar ga sprejme tudi zbornica z večino glasov. — Seja se je zaključila ob 9.10 zvečer. Prihodnja seja jutri ob desetih dopoldne. Na dnevnem redu so proračunske dvanajstine.

Čuden državni svet.

Belgrad, 27. aprila. (Izv.) Ker je sprejet zakon o državnem svetu, bo narodna skupščina izmed sebe izvolila 24 članov državnega sveta. Demokrati in radikali hočejo zase pridržati 20 članov, opoziciji pa bi milostno dali 4 člane.

MUSLIMANSKA MINISTRA POTREBUJETA DENARNE OPORE.

Belgrad, 27. aprila. (Izv.) Muslimanska ministra Omerović in Vilović ostaneta v demisiji, dokler ne razčisti položaja glavne skupščina muslimanske stranke, ki je sklicana za mesec junij. Včeraj sta bila oba ministra pri zastopniku finančnega ministra in sta konferirala z njim o vprašanju, ali se ne bi dala v proračunsko dvanajstino za meseca maj in junij vstaviti vsota 90 milijonov dinarjev kot obrok za odškodnino za hak. Minister je bil s tem zadovoljen in bo ta predlog predložil prihodnji seji ministrskega sveta. (Če sedaj Spaho ne bo poražen, ko so vladinovi v finančnem odboru želji muslimanskih ministrov že ustregli, bo konec muslimanske taktike. Op. ured.).

SPREMENBA ZAKONA O PARCELACIJI DRŽAVE.

Belgrad, 27. aprila. (Izv.) Vlada bo predložila narodni skupščini tri zakone, s katerimi se izpreminja zakon o razdelitvi države na oblasti. Prvi zakon bo določal, da se otok Krk priključi zagrebški oblasti. Otoka Pag in Rab pa lahko sama odločita, če hočeta pod zagrebško oblast. Drugi zakon predvidja, da Medmurje z varaždinsko

županijo in okrajema Koprivnico in Gjurjevo tvori lastno oblast. Skupščina bo odločila, če bo sedež te oblasti v Zagrebu ali Varaždinu. Tretji zakon določa, da se Srem spoji z Bačko.

NERVOZNOST RADI RAPALLSKIH POGAJANJ.

Belgrad, 27. aprila. (Izv.) V političnih krogih se opaža gotova nervoznost, ker se je doznalo, da se je zunanji minister dr. Ninčić začel na lastno roko in proti volji vlade pogajati z Italijo, tako da se je zdelo, kakor da se z naše strani ne zahteva striktna izvedba rapallskega dogovora, ampak da bi bila Jugoslavija nasprotno pripravljena za gotovo popustljivost. Govori se tudi, da je tudi ministrski predsednik Pašić proti kakršnimkoli pogajanjem z Italijo. Vsa akcija ministra dr. Ninčića, zlasti pa pogajanja z Italijo v Genovi pomenjajo neuspeh, iz česar bo naš zunanji minister na vsak način moral izvajati posledice in odstopiti. Šele ko je dr. Ninčić opazil, da so ga Italijani spravili v zagato, se je obrnil do vlade in zahteval od nje navodil. Vlada je odgovorila, naj zahteva popolno izvedbo rapallske pogodbe. Genovska konferenca se medtem bliža svojemu koncu. Italijani so vsled napačnih metod našega zunanjega ministra dosegli, da vprašanje, ki je za nas največje važnosti, da se namreč rapallska pogodba ni izvedla, sploh še ni prišlo na razgovor. Dr. Ninčić napada v Belgradu zlasti »Tribunac«.

UPOR HRVATSKIH VOJAKOV.

Belgrad, 27. aprila. (Izv.) Poročilo »Politike« o vojaškem uporu 48 pp. v Plev-

lju je v vseh bistvenih točkah zelo pretirano in tendenciozno pobarvano, hoteč odvrgniti pozornost od vojaških oblasti, ki so moralno odgovorne za upor. Res je, da tvorijo pešpolk po večini hrvaške čete, ni pa res, da se je uprl cel polk, marveč le kakih 50 fantov, ki so bili neprestano šikanirani, zapostavljeni in ogroževani od srbskih častnikov, ki zmerjajo hrvaško moštvo s »Švabi«, radičevci, protidržavnimi elementi in store popolnoma vse, da zagrene fantom vojaško življenje. V plevelskem pešpolku je silno slaba prehrana, vsled česar je vojaštvo zahtevalo, naj Hrvate puste v hrvaške garnizije, kjer bodo imeli še vsaj življenje kot ljudje in kjer še vsaj ne bodo izpostavljeni šikanam civilnega prebivalstva. Pred preiskovalno oblastjo je uporno moštvo izjavilo enodušno, da drži prisego in rado služi Jugoslaviji, da pa ne more več vzdržati v takih razmerah kot so bile v Plevlju do sedaj in da zahteva, da se te izboljšajo, ali pa naj Hrvate puste na Hrvaško. — Upor je vzbudil v vseh parlamentarnih krogih velikansko pozornost. Opozicija bo zahtevala od vojnega ministristva natančno preiskavo in da se končno začne s slovenskimi in hrvaškimi vojniki ravnati po človeško. Slučaj je hotel, da je prav na današnji seji narodne skupščine interpelacija Janeza Brodarja radi postopanja s slovenskimi vojniki.

PROTESTNI SHOD ZOPER POSLOVNI DAVEK.

Belgrad, 27. aprila. (Izv.) Včeraj se je tu vršil shod industrijev, trgovcev in obrtnikov, na katerem so protestirali proti poslovnemu davku.

Obnovitev diplomatskih zvez med Rusijo in Nemčijo.

Moskva, 27. aprila. (Izv.) Nemški diplomatski zastopnik v Moskvi Wiedenfeld in Čičerinov namestnik Karachan sta sklenila, da se takoj vpostavijo diplomatski odnošaji med Rusijo in Nemčijo. Za ruskega poslanika v Berlinu bo imenovan najbrže Krasin, za nemškega poslanika v Moskvi pa Wiedenfeld.

Silen potres na Japonskem.

Washington, 27. aprila. (Izv.) V Tokiu je bil včeraj zjutraj silen potres, ki je nastal vsled izbruha ognjenika Asama Jama. (Asama Jama je visok 2525 m in leži severozahodno od Tokia.) Potres je zahteval veliko število človeških žrtev. Materialna škoda je ogromna. Ameriško poslatiško poslopje je močno poškodovano. Tudi v Jokohami je povzročil potres velikansko opustošenje. Ves kitajski del mesta je porušen. Vodovod mesta Jokohama je popolnoma razrušen. Tudi iz drugih krajev prihajajo poročila o velikanski škodi, ki jo je povzročil potres. Podrobnejših poročil še ni.

ANGLEŠKO STALIŠČE GLEDE NEMSKIH REPARACIJ.

Genova, 27. aprila. (Izv.) Angleško stališče v vprašanju sankcij se označuje takole: O odredbah in sankcijah ne sme ukrepati le Francija, temveč vse države, ki so podpisane na versailski mirovni pogodbi. Ker so vse te na genovski gospodarski konferenci zastopane s svojimi izvedenci, bi bilo najbolje, da bi se pri tej priliki razpravljalo tudi o sankcijah. V splošnem velesile ne nameravajo sprožiti vprašanja reparacij. Francosko stališče je, da spada posvetovanje o sankcijah pred veleposlatiško konferenco v Parizu, kateri bi se eventuelno priključili zastopniki držav male antante.

APOSTOLSKA NUNCIJATURA V GDANSKEM.

Rim, 27. aprila. (Izv.) Agenzia Stefani poroča, da je papež ustanovil apostolsko nunciaturu v Gdanskem. Za nuncijsa bo imenovan prejšnji riški škof.

UMORI KATOLIČANOV V BELFASTU.

London, 27. aprila. (Izv.) V Belfastu se nadaljujejo pokolja katoličanov. V zadnjih dneh je bilo umorjenih 14 mož, tri ženske in štirje otroci. Okrog 66 oseb je bilo ranjenih in sto hiš zapaljenih. Nad 350 družin je brez strohe.

DESHANEL NEVARNO BOLAN.

Pariz, 27. aprila. (Izv.) Zdravstveno stanje bivšega predsednika republike Deshanela se je zelo poslabšalo in se je bati katastrofe.

Podpredsednik deželnega sodišča, dvorni svetnik Fran Regally:

Preosnova porote.

(Konec.)

IX. Ali naj se izda glede porote poseben zakon ali naj tvorijo zadevne določbe bistven obstojen del kazenskega postopnika?

V »projektu zakona o krivičnem postopku« sem pred vsem pogrešal določbe o poroti. Izdati se namerava tozadevno poseben zakon. Nekaterniki pravijo, da je to povsem enako, ali so določbe gledé porote v posebnem zakonu ali v kazenskem postopniku, in da je to kvečjemu lepota hiba imenovanega zakona.

Gotovo je res glavna stvar, da imamo vobče poroto. Vendar po mojem mnenju ni enako, ali se uredi v kazenskem postopniku ali s posebnim zakonom. Po mojem mnenju je iz globljih razlogov stremeti za tem, da se vse porote tičóče se določbe sprejmo v kazenski postopnik.

Kar spada v kak sistem, naj se brez posebnih nujnih razlogov ne iztrga iz njega. Takih razlogov pa po mojem mnenju ni. Preden se izda katerikoli zakon, osobito zakon tolike važnosti kakor kazenski postopnik, ki posega tako globoko v človeško življenje, je treba vse okoliščine podrobno uvaževati in zakon razmeram in življenjskim potrebam državljanov tako prilagoditi, da ostane po človeški predvidnosti vsaj eno generacijo v veljavi, ako se razmere nepričakovano tako ne izpremenijo, da se mora nepogojno že preje znatno izpremeniti in znova prilagoditi izpremenjenim prilikam in potrebam državljanov. Kajti prenaplo izpreminjanje zakonov ali zakone nadomeščajočih naredeb — pravih zakonov smo pač dobili še bore malo —, kakor je sedaj pri nas na dnevnem redu, naravnost onemogoča državljanom, uživati se v zakonite določbe, preden izidejo nove. To je glede mnogih predpisov le bolj dnevnega pomena umljivo, ker se kakor tudi v drugih novih državah razmere še niso dovolj ustalile in se mora čisto pogostoma z novimi poizkusi. Pri takih predpisih tudi dejanski nihče ne misli na to, da bi ostali trajno v veljavi. Pri zakonu, ki ureja kazensko postopanje, pa to ne sme biti. Ustvariti se mora nekaj trajnega, kar naj preživi tudi nas, ker mora trajno urediti kazensko postopanje, ki bo pač vsekako ostalo, dokler bo svet stal, ker je vsekako izključeno, da bi se vrnila ona zlata doba, ki jo opeva Ovid, v kateri je bilo baje ljudstvo varno brez vsakega zaščitnika, ko ni bilo treba niti sodnikov niti kazni.

Dobro preudaren in razmeram do celja prilagoden velik in važen zakon se tudi ne bo tako kmalu in tako lahko izpreminjal. Drugače pa je z malimi, stranskimi zakoni, ki se veliko laglje in veliko hitreje izpreminjajo, pa ne vedno zato, ker to zahtevajo izpremenjene razmere in ljudske potrebe, ampak prav čisto tudi zato, ker to bolj ustreza vsakokratni politični konstelaciji. Skoro se usiljuje domneva, da se hoče porota prav zato urediti s posebnim zakonom, da se, ako bi strankam, ki so na krmilu, ne prijala, lažje odpravi in zadevni zakon izpremeni. To nevarnost pa je treba vsekako preprečiti. Zato bo pač najumestnejše ako se zadevne določbe spravijo zopet v okvir onega zakona, iz katerega so se iztrgale, ker so z njim v skoro neločljivi zvezi in so določbe kazenskega postopnika in one zakona o poroti enake, torej obema skupne.

Ako se določbe o poroti ne sprejmo v kazenski postopnik, nimamo zagotovila, da se vobče uzakonijo, ker izkušnja uči, da obljube posebnih zakonov ali pa izvršilnih predpisov ostanejo čisto le obljube. Naj opozorim le na neštete obljube posebnih zakonov v nekdanjih avstrijskih državnih osnovnih zakonih, pa se taki zakoni niso nikdar izdali. A tudi v naši vidovdanski ustavi so se obljubili marsikateri posebni zakoni in izvršilni predpisi, ki jih še nimamo in jih dobimo kdovekdaj, osobito po političnem ali policijskem oblastvu pritrjeni osebi zasigurana pravica, pritožiti se proti pritrjitveni odredbi na sodišče; še do danes pa ni nikjer določeno, katero sodišče naj reši tako pritožbo, tako da ima pritrjenec pač teoretično pravico pritožbe, ne pa sodišča, ki bi imelo pritožbo rešiti.

Tudi bi v inostranstvu gola obljuba porote ne delala ugodnega utisa, ker bi vzbuja domnevo, da se naše ljudstvo še ne smatra zrelo za porotniško službo, to pa osobito zato, ker izhaja iz § 282 projekta »zakona o krivičnem postopku«, da ima tudi zborna sodišče pravico izreči smrtno obsodbo za nekatera zločinstva, to pa ni razvidno iz imenovanega projekta.

Zato bo pač z vsemi močmi delati na to, da se določbe glede porote sprejmo v kazenski postopnik.

Izpremene naj se tudi določbe glede imenika porotnikov, glede sestave porotniške klopi in glede postopanja pred porotnim sodiščem. Zadevne podrobnosti pa širših krogov bržčas ne zanimajo v toliki meri, ker ne posegajo tako globoko v človeško življenje kakor gorenje. Zato si pridržujem, ako bi se vzbudilo i za te določbe večje zanimanje, pojasnitev tozadevnih določb za morebiten poseben članek.

Politične novice.

† »Upor« hrvatskih vojakov. Da pod današnjim režimom najbolj smrdi v resoru vojnega ministristva, je obče znana stvar. Najboljši dokaz za to je afera polkovnika Vasića, zločinska malomarnost vojnega ministra Žečevića in eksplozija v Bitolju. Dočim je tu ležalo 400 vagonov dobre municije tri in pol leta, ne da bi se varno shranila, so posebne vojaške komisije odhajale v inozemstvo za drag denar kupovat streliva, ki ga je bilo doma v izobilici, dokler ni eksplodiralo in razneslo polovico mesta. Kar ga pa ni odšlo v zrak, so ga preje prodali za bagatelo tistim inozemcem, od katerih so ga potem petdesetkrat dražje nabavljali! Vse to seveda zato, da so komisije vtaknile v lastni žep bogate provizije. Ta nečuvenci, uprav azijski šlendrijan bo imel seveda za posledico, da bodo, če bi, kar Bog ne daj, prišlo do kaj resnega, topovi brez granat, puške brez patron in vojniki brez črevljev, kar čivkajo v Jugoslaviji vrabci na strehah. Samo da sta siti bela in črna roka. V isto kategorijo spada »upor« hrvatskih vojakov 48. pešpolka v Plevlju, o katerem ve »Politika« poročati, da so ga povzročili »radičevci«, »frankovci« in podobni elementi; samo na »klerikalce« je pozabila, kar bo pa nadomestilo jutri »Jutro«. Kdor pozna potrepeljivost hrvatskega vojaka, njihove napore pri iz Belgrada provocirani albanski pustolovščini, njihovo s potrepeljivostjo Joba prenašano trpljenje v Macedoniji, ta ne bo dvomil o tem, da so morali biti izredno tehtni razlogi, ki so jih prisilili do tega, da so sklenili zapustiti garnizijo in odkorakati na Hrvaško. In res nam pove brzjavka, da so srbski častniki hrvatske vojske zmerjali, kakor to znajo samo oni, da so uživali pasjo hrano in bili do krvi šikanirani. Slovenski in hrvatski oficirji zapuščajo drug za drugim službo; kmalu ne bo niti enega bedaka več, ki bi se dal zapostavljati od velesrbskih militarističnih šovenov; ko se še vojniki pribore do tega spoznanja, pa bodo državo lahko šli braniti člani konsorcija »Omnium Serbec«.

† »Slovenski Narod« se v uvodniku 28. t. m. s tehtnimi razlogi zavzema za orientacijo Jugoslavije napram Rusiji. Topot je »Slovenski Narod« v skladu z javnim mnenjem v Sloveniji. Treba pa je pomisliti, da je nujni predpogoj za zblizanje z Rusijo temeljita revizija našega razmerja do Bolgarije, česar se pa ravno »Narod« z ozirom na velesrbsko mentaliteto zelo boji. Z Rusijo pa se tudi ne moremo sporazumeti, ako ne revidiramo svoje pogodbe z Romunijo, ki ima zasedeno rusko Besarabijo. Z eno besedo, preorientacija naše zunanje politike v ruski smeri nujno zahteva, da izgine centralistični, velesrbski antidemokratski režim v Belgradu. Smo radovedni, ako bo »Narod« kdaj spoznal tudi to konsekvenco.

† Iz slovenske socialnodemokratske stranke. Iz povsem zanesljivega vira doznavamo, da izda g. Kocmur 1. maja poseben majski spis v 20.000 izvodih. On in njegovi tovariši nameravajo izdajati tudi sicer lastno glasilo, ker se s taktiko sedanjega vodstva socialnodemokratske stranke, v kateri so prevladali rojstni fantasti, ne strinjajo.

† Demokratiški shodi. »Obzor« poroča, da se je 23. t. m. vršil v Dubrovniku »veliki« shod demokratske stranke, ki mu je prisostvovalo približno — 50 ljudi. Sklenili so, da prično izdajati v Dubrovniku lastno glasilo.

† Hrom parlament. Zakon o razdelitvi države na oblasti je sklenila vlada naredbenim potom, parlamentu je pa dovolila, da sklepa o malenkostnih izpremembah potom treh zakonov. Nove čevlje dela mojster, stare pa flika vajenec.

† Slabo znamenje ali: nihče ga ne mara. V aferi Pribičević-Hercigonja se je pogosto imenoval kraj »Vrgin-Most« kot rojstni kraj Pribičevićev. Kakor pa javlja »Srbija«, so Vrgomoščani protestirali proti temu odlikovanju, a tudi Ličani so se ga otrsali, češ da ni Ličan. Bržkone pa se tudi njegov pravi rojstni kraj nekoliko sramuje, ker ga tudi ta noče priznati za svojega sina.

† Konfiskacijska praksa v Osijeku. Te dni je bila »Hrvatska Obrana«, glasilo Hrvatske pučke stranke v Osijeku, konfiscirana in sicer radi notice, ki jo je dobesečno ponatisnila iz »Narodne Politike«, ta pa iz belgrajske »Republike«. Zdi se, da še vedno nismo v eni državi. Kar se sme natisniti v Belgradu in Zagrebu, je prepovedano v Osijeku.

† »Politika« se ob priliki Poincaréjevega nastopa izreka za francosko orientacijo. Francoski listi seveda to zadoščajo.

njem zabeležujejo kot izraz »javnega mnenja v Jugoslaviji«. Razlog, ki ga »Politika« navaja so reparacije, ki jih ima naša država dobiti od Nemčije in ki bi jih seveda izgubila, ako bi se osnovala nemško-ruska alijansa in se utrdila. Na to bi bilo pripomniti samo to, da od reparacij prečanski kraj nič nimajo in da izglinjajo bogve v čevljevih žepih. Kar pa se rusko-nemške alijanse tiče, faktično že obstoja in se bo tudi utrdila, ako bo Francija nadaljevala politiko, katero »Politika« odobrava. Potem se bomo lahko obrisali pod nosom tako za reparacije kakor za vse ostalo.

† Čičerin o vzrokih ruske neodjenljivosti. Čičerin je napram zastopniku agencije Havas izjavil sledeče: Kmetke in delavske mase Rusije so prožete z idejo, da sta zemlja in velika obrt narodna last. Načelo nacionalizacije brez odškodnine je vsakemu ruskemu srcu postalo drago. Naše ljudske mase so mnenja, da je zemeljska in industrijska last posameznikov nedopusten privilegij podobno kakor fevdalne pravice pred odpravo tlačanstva pod Aleksandrom II. Zato v tej točki ne moremo odnehati. Kar mi predlagamo, je sistem, po katerem bi prejšnji zasebni lastnik dobil pravico predkupa ali cesije in najema ali pa pravico soudeležbe pri mešanih družbah in trustih. To je popolnoma v skladu z našimi kolektivističnimi načeli.

† Čičerin kot humorist. Posebni korespondent »Prager Presse« poroča, da je Čičerin italijanskim komunistom, ki so bili vznemirjeni vsled komplimenta, ki ga je napravil v Genovi kralju Viktorju Emanuelu, dejal: »Zakaj ne? Če bi živel vaš kralj v Rusiji, bi bil izvrsten predsednik sovjeta«. Ko je Čičerin genovskemu nadškofu pri dinerju dejal, da v Rusiji vlada velika verska svoboda, je msgr. Signori s finim nasmehljajem odgovoril: »La vera libertà è una grande cosa« (»Resnična svoboda je velika reč«). Čičerin in nadškof si nista samo napila, ampak tudi izmenjala svoji namizni karti s podpisli. — Tako žurnalisti, ki k temu pripominjajo, da je cerkev veliko bolj modra nego monsieur Poincaré...

† Abstinenčna politika napram Rusiji. Češkoslovaška republika je imela na ponudbo vzpostavitev dela opustošene Ukrajine s svojimi stroji in ljudmi. Treba je bilo zbrati kapital 300 milijonov mark, oziroma 60 milijonov češkoslovaških kron. — Češkoslovaška republika pa ponudbe ni sprejela. Pač pa je zbrala kapital nemška družba Stinnes-Thyssen-Krupp. Krupp dela 24 ur na dan in izgotavlja dnevno 3 lokomotive za Rusijo. Nadalje se je osnoval nemško-ameriški konzern, ki hoče prevzeti ves blagovni transport v Rusijo po morju. Švedska eksploata bogati Ural. Priroč teh dejstev imenuje »Prager Tagblatt« politiko Češkoslovaške in Jugoslavije napram Rusiji — abstinenčno politiko in jo obsoja.

Strahovanje učiteljstva in še kaj.

Po predlogih osnutka za novi šolski zakon. (Iz učiteljskih krogov.)

Nameščanje učiteljstva.

Učiteljstvo bodo nameščale nalašč v ta namen sestavljene komisije, obstoječe iz prosvetnega inspektorja, enega nadzornika, ki ga določi minister in po enega učitelja iz nadzorovalnih okrajev, ki si ga bode izvolilo učiteljstvo samo. To se pravi z drugimi besedami, učiteljstvo bo v prihodnje nastavljal učiteljska organizacija UJU. Če bi bila ta organizacija v resnici le stanovska — saj bi ne imeli nič proti temu, tako pa imamo iste pomisleke, kakor sedanjí šef naše pokrajinske uprave, ki nas je na nekem zborovanju že opozarjal na to nevarnost. Dalje nas skušnja uči, da bodo v teh komisijah prosvetni inspektorji omnipotentni; podrejeni mnogokrat nočejo misliti s svojo glavo, ker večkrat tudi zdravo ni — pa kima se tudi lažje, kakor misli in ugovarja!

Da takim nezdravim razmeram napravimo v kali konec, je neobhodno potrebno jasno in določno uzakoniti pogoje, po katerih temu ali onemu gre službeno mesto. Odločati mora starost, zmoglost, delavnost v šoli. Ozirati se je tudi na večletno službovanje v težavnejših krajih. Za službe v mestih, v katerih so srednje šole, naj imajo prednost družinski očetje. Na delavnost izven šole pa ne smemo polagati veliko ozira pri kompetencah. Tako učiteljsko delovanje največkrat ovira poklicno delo v šoli in ima pedagog Bežek prav, ki ga bolj obsoja kakor priporoča. Tudi ima največkrat politično obilježje! Pri sedanjem režimu bi prišli v poštev le učitelji Šololi in v drugem mogoče le učitelji Orli; zdravo ni ne eno ne drugo. Ozir le na delo v šoli!

Namešča pa naj učiteljstvo višja šolska oblast, 1. višji šolski svet in ne ministristvo, ki bode po načrtu imelo še eno centralno komisijo, ki bo lahko oddajala tudi svoje mišljenje pri def. nameščenju, na kar šele minister izvede imenovanje. Predolga pot! Največja kurioznost pa je določ-

ba, da moreš biti stalno imenovan samo za 12 let! Od kod ta ideja, nam je naravnost uganka. Vsi odlični pedagogi zagovarjajo službovanje v enem in istem kraju in obsojajo one učitelje, ki se selijo s kraja v kraj, kakor ptice selilke. Ali imajo v Srbiji z učitelji take skušnje, da večina v 12 letih zapravi v kraju, kjer službuje, svoj ugled ali kaj? Tej ideji vsaj pri nas ne moremo najti pametnega razloga. Možno pa tiči tu zadaj politika, ki pa jo učiteljstvo gotovo soglasno odklanja. Ne uvažajte politike v učiteljsko službovanje in delovanje celo s šolskim zakonom. Tudi cmejevanje učiteljske kompetence na določeno število let in služb se nam vidi za demokratično dobo in svobodo pretesna spona.

Službeno ocenjevanje učiteljstva.

Nadzorniki bodo ocenjevali šolsko in izven šolsko delo. Ugovarjamo proti ocenjevanju izvenšolskega dela, dasi kulturno delo priporočamo. Razmere pa nas silijo odklanjati tako ocenjevanje, ker se lahko zlorabi. Že sedaj nam je znan slučaj, da sta bili učiteljci-Orliči vsled delavnosti izven šole prestavljeni v drugi kraj, češ da tam nista politično nevarni. Seveda, da jima tega niso zapisali v dekret. Vprašamo: Kako bo ocenil nadzornik-Sokol učitelja-Orla? Kako nadzornik-brezverec učiteljico-prednico Marijine kongregacije? Kako nadzornik-demokrat (JDS) učitelja-republikanca itd. itd.? Če vam je dobrobit naroda prvo, tedaj ne gonite učiteljstva s takimi metodami v strankarske boje — vsaj dotlej ne, dokler ne bodo naši nadzorniki svetniki in angelčki. Službene ocene bodo prišle tudi na »pranger«, kakor sem že omenjal tudi o kaznih. Objavljene bodo v »Učit. službenem listu« z vsemi vrtilinami in napakami. To bode nekaj za štrebarje! Obetajo se jim lavorike. Lepa je tudi ta: Proti slabi oceni se boš lahko tudi pritožil, ampak, na lastne stroške. Pa recimo, da nismo napredni! Niti toliko nam ta načrt ne dovoljuje, da bi bil učitelj stroškov pritožbe oproščen, ako doseže svoje pravo. Taka pravica je iluzorna. Hvala zanjo!

Šolski zdravniki.

Ta predlog odobravamo. Kje pa bodo dobili za vsakih 60 razredov posebnega šolskega zdravnika, ni naša skrb. Samo za ljubljansko okolico bodo potrebovali 4.

Šolski vodja.

Nadučiteljska služba je odpravljena. Šolskega vodjo bo imenoval prosvetni inspektor na predlog okr. šolskega nadzornika. Poslovna doba mu ni določena; zamenjali ga bodo lahko vsak čas. Če se ga bodo leni naveličali, pa bo sfrčal; kajti vsa uprava šole je v smislu tega načrta po največ odvisna od učiteljstva samega. Ako bi imeli v resnici le idealno, delavno učiteljstvo, ki bi učitelja voditelja presojalo samo s tega vidika, tedaj naj bi to bilo; žal, da tako daleč še nismo. Voditelji eno in dvorazrednic ne bodo dobivali nobenih doklad za vodstvo. To je krivično. Tudi voditelj 20 in več razredov ne bode imel posebne vodstvene doklade, ampak bode zato oproščen razrednega pouka. Možu, ki je delat ta načrt, se vidi, da ne pozna dela šolskih voditeljev. Vprašam tudi, v katerem stanu je že tako, da ne dobivajo še posebnih dodatkov?

Šolski nadzorniki.

Za šolske nadzornike zahteva načrt filozofsko-pedagoško naobrazbo, ali tudi kakšno drugo priznano višjo pedagoško naobrazbo, oziroma profesorski izpit. Tudi ljudskošolskemu učitelju ni zaprta pot do nadzorniške časti, samo napraviti bo moral nadzorniški izpit. Nimamo v principu ničesar proti temu, dasi neradi trpimo izjeme. Kakšno izobrazbo bode pa moral pokazati nadzornik za srednje šole? Skušnje pa nas uče, da so ljudskošolski učitelji kot nadzorniki ravno toliko — če ne več — storili za razvoj šolstva, kakor oni, ki so bili izšli iz srednjih šol.

Pravično soditi pa bodo vsi ti višji mogli učiteljevo delo le tedaj, ako bodo sami po nekaj let odslužili na osnovnih šolah.

Prosvetni inšpektorji.

Prosvetni inšpektorji bodo mogli biti le oni, ki imajo popolno kvalifikacijo za direktorja učiteljskega, gimnazijske ali realke. Imenoval jih bo kralj. Nanj pridejo vse dolžnosti in pravice, ki so jih imeli doslej višji šolski sveti. Mož se nam že vnapre smili, ker bo omagal pod tolikim bremenom.

Krajevni in oblastni šolski odbori.

To so pa samo eksekutivni organi šolskih vodij, okrajnih nadzornikov in oblastnega inšpektorja. Pravic nimajo nobenih, ampak poln koš dolžnosti. Čast bodo imeli biti kaznovani po 20 do 100 Din, oziroma po 100 do 600 Din. Posebnost oblastnega šolskega odbora bode tudi ta, da bode član istega tudi najvišji v ojaški poveljnik iz dotične oblasti! Demokratično je v teh odborih le to, da bodo v njem tudi zastopniki političnih okrajev, ki jih bo izvo-

lila skupščina. Zastopnikov staršev načrt ne pozna.

Posvetovalni šolski zbori.

1. Učiteljski zbor vsake šole; 2. okrajne učiteljske konference; 3. konference nadzornikov; 4. inšpektorske konference. Nič posebnega.

Odnosaji šole napram ljudstvu, družini, občini, cerkvi. Iz vsega načrta odseva bolj centralistični, policijski odnosaji, manj pa avtonomni, socialno pravični. Privatne šole bodo, dasi jih vse moderne države ne samo trpe, ampak celo podpirajo, po tem načrtu onemogočene.

Dnevne novice.

— Imenovanje. Za rednega profesorja za primerjajoče veroslovje na ljubljanski bogoslovni fakulteti je imenovan g. dr. Lambert Ehrlich.

— Obrtna zveza v Radovljici priredi dne 30. aprila ob 2. popoldne v prostorih Kmetijske zadruge obrtni sestanek. Nastopi več govornikov. Obrtniki-somišljeniki pridite v polnem številu.

— Študentskih težkih kanonov proti SLS nestrpno pričakuje »Slovenski Narod«, ki je že davno izstrelil proti nam svojo municijo. Svojčas je »Narod« svoje najtežje kalibre namerjal ravno na Študentske, danes pa mu mora le-ta posojati svoje kanone. Mi se pa Študentskih strelav ravno tako malo bojimo kakor »Narodovih«, ker so iste ničvredne kakovosti. Konstatiramo pa, da je »Slovenski Narod« naš včerajšnji odgovor zavl — namenoma ali iz brihtnosti, ne preiskujemo. Pribili smo, da izvrševalni odbor SLS kot njena edina kompetentna inštanca nikoli ni razpravljala niti sklepala o odpravi kranijske deželne avtonomije in se tozadevno vezal z nemškimi nacionalci za uvedbo komisarijata. Ugotovili smo pa nasproti izmišljenim pogajanjem SLS z nemškimi nacionalci, da je le dr. Š. ponudil slovenskim liberalcem kooperacijo, pa so ga odklonili, nismo pa trdili, da glede odprave avtonomije. To smo pribili zato, ker je »Slov. Narod« preplan-kal naš zgornjo laž iz dr. Š. brošure, ne pa naslednjega stavka: »Obrnili so se tudi do narodnonapredne stranke za kooperacijo, ki pa jih je odbila iz narodnih vzrokov.« To pa je »Slovenski Narod« zamolčal in se sedaj izognil z zavijanjem. Zakaj neki?

— Zdravstveno stanje ministrskega predsednika Pašiča je povoljno. Gospod Pašič ima le močnejši glavobol. V sredo je ministrski predsednik sprejel nekatere uradnike svojega ministrstva, ki so ga obvestili o stanju razprav na konferenci v Genovi in o poteku pogajanj z Italijo.

— Pašičeva avtomobilska nesreča in njegovo potovanje v Genovo. Ti dve stvari spravlja »Epoha« na sledeči zabavni način v zvezo: »Misliš ti, more, da se to desilo slučajno? E, zelen si ti još. Čika Baja (stric Pašič) se srečan rodio; ne može njemu ništa da se desi. Ako mu je i puklo jedno rebro — zna čika Baja šta radi. Stari je on lisac. Sve je on to namestio, samo da nekome podvali. Ne možeš nikada da mu pohvataš konce. I baš kad ti izgleda da će od bolesti umreti, a on skoči i obrazuje — novu vladu! Zna čika Baja šta radi. Zlatan je on kao turska lira.«

— Draginjske doklade državnih nameščencev (upokojencev). Finančno ministrstvo je odredilo z brzojavnim odlokom izplačilo drugega obroka difference na zvišane draginjske doklade za dobo od januarja do incl. marca t. j. še za nadaljnjih 45 dni. S tem je vprašanje končno povoljno rešeno. »Aktivnim državnim uslužbenecem se ta difference po možnosti nakaže ob enem z osebnimi prejemki za maj ali le s prav neznačajno zamudo. Nakazilo difference za upokojence se bo pa vsekako za nekoliko dni zakasnilo, ker je do 1. maja tehnično neizvedljivo.« — Predsedstvo delegacije ministrstva financ v Ljubljani.

— Nansenova poročila iz Rusije. »Jaz sem zapustil šele pred šestimi tedni pokrajino Volge in grozni pogledi, s katerimi me je gledala gladna deca, me še danes preganjajo. Za njih, v imenu teh otrok, v imenu ljubezni in človečanstva prosim Vas, in preko Vas Vaše vlade, da pomagajo hitro. Dr. Nansen.«

— Naslov »Odbora za pomoč gladujočim v Rusiji« je Ljubljana, Vseučilišče, Kongresni trg. Številka poštočkovnega računa je 12840. Kjer še ni krajevnih odborov, prosimo društva ali posameznike, ki bi hoteli zbirati prispevke, da se javijo naravnost ljubljanskemu odboru. Pošne položnice se dobe pri poštini uradih. — Odbor za pomoč gladujočim v Rusiji.

— »Slovenskemu Narod« najviljudneje sporočamo, da mi njegovih zunanje-političnih vesti ponavadi malo čitamo, ker slepa kura najde sicer zrna, pa le bolj porredkoma in počasi.

— »Jugoslovanski gasilski savez« je sklenil na svojem zadnjem običnem zboru v Zalcu, da se vrši zlet »Jugoslovanskega gasilskega saveza« v letu 1922 v Kamniku. Ta zlet se vrši v dneh 4. in 5. junija ob enem s proslavo 40 letnice prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva v Kam-

niku. Opozorjamo vsa gasilna društva na to proslavo že danes in vabimo k največji udeležbi. Bratskim društvom se razpošljejo v prihodnjih dneh natančnejši podatki. — Odbor.

— Doklade za detektive. Ministrstvo notranjih zadev je sporazumno s finančnim ministrstvom rešilo vprašanje doklad za policijske agente, ki znašajo po 200 dinarjev mesečno. Te doklade se bodo poslej redno izplačevale.

— Za izrabo radiopostaje v Ljubljani. Trgovska in obrtniška zbornica je poslala ministrstvu za pošto in brzojav v Belgrad sledečo umestno spomenico: »Kakor doznavamo, obstoja na telefonskem oddelku tukajšnjega poštnege ravnatelstva prejemna postaja za radiotelegrafijo, ki prejema brezžične brzojave skoro vseh radio-postaj evropskega kontinenta. Ves ta material pa ostane neizrabljen in neizkoriščen pri pošt-nem ravnatelstvu ter se ne da niti gospo-darskim institucijam, niti časnikarstvu na razpolago. Tako so vsi denarni zavodi kakor tudi časnikarstvo navezani na žična poročila, bodisi brzojavna ali telefonska, ki prihajajo le z veliko zakasnitvijo v Ljubljano, običajno po dva do tri dni pozneje, nego jih je prejela brezžična postaja. Radi tega prosimo zbornico, da bi blagovolilo ministrstvo dovoliti, da se ta material izkoristi na ta način, da bi se dajal interesentom na razpolago proti primerni odškodnini, ki pa vsekakor ne bi smela presegati one vsote, ki so jo časopisi v današnjih težkih gmetnih razmerah zmožni plačevati. Zbornica upa, da bo ministrstvo ugodilo gornji prošnji in pričakuje prijaznega obvestila.« — Ta korak ljubljanske trgovske zbornice je gotovo na mestu in se mu v polni meri pridružujemo. Vse druge brezžične brzojavne postaje v Jugoslaviji (tako n. pr. ona v Zagrebu na Griču) delujejo in oddajajo material časopisom, le pri nas v Ljubljani sprejema ona vesti menda samo v privatno zabavo nekaterih. Dolžnost ministrstva je, da ukrene potrebno, da se ta potrebna institucija izrazi v splošno korist.

— Pomoč gladujočim v Rusiji. Na iniciativno okrajnega glavarja se je v Kočevju na veliki petek in na veliko nedeljo s sodelovanjem učitelstva ter srednje- in visokošolskega dijaštva vršilo nabiranje darov za gladujoče v Rusiji. Nabralo se je 10.471 K, ki se izroče odboru za pomoč gladujočim v Rusiji. — V Mariboru se je pod protektoratom okrajnega glavarja ustanovil odbor, ki priredi 1. maja »Ruski dan«. Delavci bodo delali dve uri za rusko deco, uradniki bodo dali plačo za dve uri, po mestu in okolici se bo pobiralo.

— Udeležniki občnega zbora Zveze trgovskih gremijev in zadrug ter III. vseslovenskega trgovskega shoda opozarjamo, da se vrši v soboto dne 29. aprila t. l. ob 8. uri zvečer velik koncert mariborske vojaške godbe pod osebnim vodstvom g. Herzoga v veliki dvorani Narodnega doma v Celju. Naj nihče ne zamudi prilike, biti deležen tega izvanrednega užitka. Koncert priredi na čast vsem posetnikom in tovarišem celjsko trgovstvo. Posebna vabila se ne razpošiljajo. Vabljen je vsak prijatelj trgovstva.

— Strela udarila v cerkev. V Gospiču na Hrvaškem je zadnje dni divjala velika nevihta in je strela udarila v cerkev, ki je pričela goriti. Požrtvovalnim občanom se je sicer posrečilo kmalu požar pogasiti, vendar je škoda precejšnja.

— Zavedni ameriški Hrvatje so te dni poslali zagrebški medicinski fakulteti 2 milijona kron kot podporo za njene znanstvene zavode.

— Krvna osveta se v Srbiji še vedno od časa do časa pojavlja. Nedavno sta bila v Sandžaku ubita dva moška in v Peti dva dečka in ena deklica. Vsi ti uboji so bili izvršeni iz krvne osvete.

— Tatvine. Železniškemu uradniku Alojziju Fricu iz Trbovelj je bil dne 4. novembra 1921 ukraden rjav, 1000 K vreden pes. Orožniki iz Zagorja so dne 5. aprila letos izsledili psa v Znojlu in ga vrnili lastniku. — Gostilničarki Ivan Zidar iz Dola je bilo ukradeno novo 500 kron vredno krilo.

— Dunajski pustolovec v Jugoslaviji. Avguštin Slama, rojen 1889 na Dunaju, je bil dne 6. decembra 1919 pri dunajskem deželnem sodišču obsojen radi poverbe na 6 mesecev težke ječe, a se je kazni odtegnil in se preselil v našo državo, v kateri je 1. aprila 1920 vstopil za blaginjnika pri tvrdki M. Gavrilović sinovi v Petrinju. Dne 1. oktobra 1921 je Slama iz Petrinji brez odpovedi izginil. V Petrinju je ogoljufal Slama Jakoba Stosiča za 4480 K, tvrdko M. Gavrilović sinovi pa za 2500 K. Slama je dobil na Vrhniki v tvornici konzerv in mesnih izdelkov službo komerčnega ravnatelja. Svoje novo zelo zaupno mesto je pa izrabil za to, da je ogoljufal tvornico za 2389 lir in za 12 665 kron. Deželno sodišče v Ljubljani je prisodilo Slami 8 mesecev težke ječe.

— V Somboru so te dni neznan zlikovec vlomil v neko trgovino in odnesel za približno 1 milijon kron denarja in blaga.

— Maščevanje zarotnika. V Belgradu se je kavarar Trifković zagledal v neko mlado dekle, ki se je na prigovarjanje svojih staršev z njim zaročila. Par dni pred poroko pa ga je obvestila, da ne čuti do njega nobene ljubezni in ga prosila, da naj je ne poroči. Kavarar se je na videz pomiril; čez par dni pa je prišel na oisk k njenim staršem in pri tej priliki zabodel deklici nož v srce, da je takoj umrla. Zločinca so zaprli.

— Vesten uradnik. V virovitiški županiji, kjer so ogromna veleposessva barona Guttmanna, znanega dunajskega bogataša, opravlja službo inšpektorja za agrarno reformo neki Mirko Latas. Na omenjenem veleposessvu je

60 konj, izmed katerih so se štirje gospodu inšpektorju posebno dopadli. Zato jih je »kupil« od veleposessa za 35.000 kron in jih poslal v Mitrovico nekemu trgovcu, ki jih je zopet izročil inšpektorjevemu očetu. Ta jih sedaj prodaja, pa ne za 35.000, ampak nekoliko dražje.

— Poškodba. Martin Kokolj je večkrat z lopato udaril po hrbtu Antona Medveda iz Zagorja in ga težko ranil na hrbtu in na levi nogi.

— Sirovost. V Podborštu je pustil stati pred štebičev gostilno Peter Vrhovnik svojega konja s kolesjem. Komaj je vstopil Vrhovnik v gostilno, je več nepridipravov skočilo na njegov koleselj in so v temni noči dreveli konja po cesti med Ježo in Nadgorico. Med dirjanjem je malo manikalo, da ni bil neki orožnik povožen. Nepridiprave je zasledoval s kolesom Jurij Vrhovnik, ki je ugotovil, da se je voz štirikrat prekučil; koleslju so zlomili tudi oje in ga zelo poškodovali.

— Letoviščarjem v Splitu. Splitski listi poročajo, da je sedaj prispelo v Split ne navadno veliko letoviščarjev.

— Velika goljufija v ameriški državni tiskarni. Johnson, zastopnik Južne Dakote, je izjavil v poslanski zbornici, da je državna tiskarna stavila v promet za več sto milijonov dolarjev ponarejenih bankovcev.

Gospodarstvo.

BORZNA VEST.

Dunaj, 27. aprila. (Izv.) Ker morajo obiskovalci borze plačevati zelo visoko pristojbino v zlatu, je padlo njihovo število na eno tretjino.

IZMENJAVA AMERIŠKEGA BLAGA.

Berlin, 27. aprila. (Izv.) Semkaj je došla družba uglednih Amerikancev pod vodstvom Brittena. Prepotovala bo Nemčijo, Češkoslovaško, Avstrijo in Madžarsko ter sklepala pogodbe za izmenjavo blaga. (V Jugoslavijo jih seveda ne bo, ker se plašijo dr. Kumanudija. Op. ured.)

g Konec železnega drobiža na — Češkem. Na Češkem so doslej vzeli iz prometa okoli 105 milijonov kosov železnega vojnega drobiža. Za zamenjavo tega drobiža je vlada potrošila 10 in pol milijona čeških kron. Železni drobiž, ki danes ne predstavlja drugega kot staro železo, je kupila neka tvrdka za 150 tisoč čeških kron. Država je torej izgubila pri zamenjavi nad 10 milijonov. To izgubo pa bo lahko pokrila z dobičkom, ki ga je napravila pri kovanju novega denarja.

g Naš izvoz v Egipt. Kakor poroča naša agencija v Port Saidu, smo izvozili iz naše države v Egipt 230.303 metrskih stotov cimenta v iznosu 101.058 egiptovskih liver, 1412 metrskih stotov fižola v iznosu 2553 liver, 1350 kg tobaka v iznosu 356.000 liver in 35.483 ku-bičnih metrov gradbenega lesa v iznosu 182.589 liver. Celokupen naš izvoz v Egipt za 1. 1921. je znašal 289.801 liver.

g Žitni trg. V Vojvodini so cene žitu sledeče: pšenica 1660, ječmen 1200, oves 1170, koruza 1180, pšenična moka (št. 0) 2250 K. Tendence nejasna.

g Tržaška borza. Na tržaki borzi je notiral dinar v sredo, dne 26. t. m. 27—28.

g Produkcija petroleja na Poljskem. V letu 1921 je znašala produkcija surovega olja na Poljskem 65.000 vagonov v skupni vrednosti 22 milijard poljskih mark.

g Državni dolg Rusije. »L'Est Europeen« prinaša točne podatke o državah, ki so angažirane s svojim kapitalom v Rusiji. Angleški dolgje Rusija 568.200.000 funtov šterlingov, kar znaša 5.375.172.000 rubljev v zlatu. Franciji dolgje Rusija 3.430.000.000 frankov, to je 1.481.064.867 rubljev v zlatu. Ameriki dolgje Rusija 183.137.011 dolarjev, to je 311.209.566 zlatih rubljev. Japonski dolgje Rusija 255 milijonov jenov, to je 247.014.400 zlatih rubljev. Italiji dolgje Rusija 100.000.000 lir, to je 26.600.000 rubljev v zlatu.

g Rusko-nemška uvozna in izvozna družba.

Vrhovni narodni gospodarski svet je potrdil novoustanovljeno rusko-nemško uvozno in izvožno družbo. Namen te družbe je obnoviti trgovinske odnose med Rusijo in Nemčijo. Pri družbi, katere osnovna glavnica znaša 150.000 rubljev v zlatu, je udeležena nemška tvrdka Hirsch & Spang, in sicer v isti izmeri kakor ruska državna banka. Ravnateljstvo družbe je v Moskvi.

g Škodove tvornice v Odesi? Kakor javlja »Prager Presse«, se je mudilo te dni v Pragi zastopstvo vsesrube zadrugne zveze v svrhu pogajanj z veliko škodovo tvornico, da bi ta prevzela nacionalizirane velike odeske strojne tovarne in začela tam izdelovati poljedelske stroje. Istotako se pogaja »Vukospilka« (okrajšava za: vsesruba zadrugna zveza) tudi s češkimi tekstilnimi tovarnami glede prevzetja obrata v ukrajinskih tekstilnih tvornicah.

BORZA.

Zagreb, 27. aprila. (Izv.) Devize. Berlin 25.25 do 26.50, Bukarešta 55—60, Milan 390—405, New-York 72—72.50, Pariz 620—700, Praga 145—150, Svica 1300—1350, Dunaj 0.95—0.975, Budimpešta 0.90—1.00. Valute: ameriški dolar 65—60, avstrijske krone 0.95—0, češkoslovaške krone 0—150, franc. franki 655—690, napoleonori 215—0, italijanske lire 390—397.

Belgrad, 27. aprila. (Izv.) Devize. Berlin 26, Budimpešta 9.85, Italija 370, London 308, Pariz 650, Praga 138, Svica 1310, Dunaj 0.96, New-York 67.

Curih, 27. aprila. Berlin 1.81, Newyork 514, London 22.74, Pariz 47.50, Milan 27.45, Praga 10.25, Budimpešta 0.65, Zagreb 1.875, Varšava 0.13, Dunaj 0.0675, avstrijske krone 0.06875.

Berlin, 27. aprila. Dunaj 3.63, Budimpešta 36.35, Milan 1108.10, Praga 549.80, Pariz 2631.70, London 1248.40, Newyork 281.64, Curih 5523.05.

Praga, 27. aprila. Dunaj 0.565, Berlin 18, Rim 275.50, Budimpešta 6.85, Pariz 479.50, London 272.75, Newyork 51.40, Curih 1005.50, avstrijske krone 0.61, italijanske lire 272.50.

Dunaj, 27. aprila. Devize: Zagreb 2617 do 2623, Belgrad 10.468—10.492, Berlin 2770 do 2780, Budimpešta 1012—1018, London 34.350 do 34.400, Milan 41.520—41.580, Newyork 7731.50—7743.50, Pariz 71.800—71.900, Praga 15.140—15.160, Sofija 5795 — 5805, Curih 150.375—150.625, Valute: Dolarj 7681.50

7693.50, bolgarski levi 5695—5805, nemške marke 2795—2805, angleški funti 34.275 do 34.325, francoski franki 71.450—71.550, italijanske lire 41.370—41.430, dinarij 10.438 do 10.462, rumunski leji 5544—5556, švicarski franki 150.225—150.475, češkoslovaške krone 15.120—15.140, mažarske krone 1019.50 do 1025.50.

Ljubljanske novice.

Ij »Ljudski oder«. V nedeljo, dne 30. aprila priredi Ljudski oder burki: »Kdor drugim jama koplje« in »Umor v Florijanski ulici«. Vstopnice se dobe v predprodaji v soboto, dne 29. t. m. od 3.—6. ure popoldne in na dan predstave, v nedeljo, od 9.—12. ure dopoldne in od 3. ure dalje do zaključka predstave v »Ljudskem domu«, I. nadstropje.

Ij Vincencijeva konferenca pri sv. Jakobu ima svojo redno sejo v petek, t. j. 28. t. m. ob pol 8. uri zvečer v navadnih prostorih.

Ij Pevski odsek »Prosvete za frančiškanske župnije« se sprejema nove člane. Priglasiti se je g. pevovodji ob ponedeljkih in četrkih od pol 8. do 9. ure v dvorani na portu frančiškanskega samostana. — Tajnik odseka.

Ij Česká Obeč v Ljubljani počadja v soboto dne 29. dubna v restauracijskih mistnosteh Narod-nemu Domu v Ljubljani — svému milému a zas-loužilému členu panu Bohumilu Čvančarovi ve-děrek na rozloučenou Vstup členům, jimi uvede-ným hostům jakož i všem přátelům a známým ro-diny Čvančarovy — volný. Začátek o 20. hodině.

Ij Umrlí so v Ljubljani: Andrej Vukoja, mesarski pomočnik, 17 let. — Matej Baraga, berač, 74 let. — Josip Benčina, posestnik, 60 let. — Marija Mišjak, tobačna delavka v p. 61 let. — Angela Češnik, delavkina hči, 2 leti. — Leopoldina Brajer, žena sobnega slikarja, 41 let. — Angela Zarnik, zasebnica, 37 let. — Anton Klavžar, žel. sprevodnik, 42 let. — Michel Tesnière, sin univ. profesorja, 6 mesecev. — Neznani berač, 82 let. — Alojzij Stefan, sin trg. sluga, 11 let. — Marieta Lah, hiralka, 55 let. — Jožef Porenta, novorojenček, 6 dni.

Ij Prijava orožja. Policijsko ravnateljstvo opozarja vse lastnike orožja ljubljanskega po-licijskega opoliša, da morajo brez ozira na to, ali imajo orožne liste ali ne, prijaviti svoje orožje do 1. maja 1922 policijskemu ravnateljstvu s predpisano prijavnico. Neprijavlje-no orožje se bo v smislu člena 3, zakona z dne 18. februarja 1922 »Uradni list« št. 30, brez ozira na to, ali ima lastnik orožni list ali ne, zaplenilo.

Ij Ljubljanske banke prvega maja ne poslujejo.

Ij Atelje »HELIOS« Veličan Bešter ima razstavljene slike v trgovinah: Magdici, Schwenner in Krisper.

Ij Prijeti defraudant. Tukajšnji tvrdki Kuštrin je poneveril njen šofer Iv. Mihalič 20.000 kron z namenom, da bo poročil brezposelno, policijski zelo dobro znano natakario Franciško Šumi. S svojo izvoljenko se je odpeljal v Tržič, kjer se je Francka predstavila svoji tačci, kateri je Mihalič podaril 800 kron. Svojo za-roko sta praznovala Mihalič in Francka v Kranju. Mihalič je najel kar godce; povabil je fante k svoji zaroki in bilo je veliko rajanje. Radovedna Francka je vprašala ženina: »Kje si pa dobil toliko denarja?« Odgovoril ji je: »Danes je denar še moj, po poroki bo pa tvoje!« — Iz Kranja sta se odpeljala ženin in nevesta v Ljubljano, kjer sta se na kolodvoru pošteno sprla in ji je ženin ušel v mesto, Francka ga je pa čakala na kolodvoru, dokler se ji ni približal oblastveni organ in jo povabil na policijsko direkccijo. Francka se je sicer jezila in pripovedovala, da čaka na ženina, a to in nje-ne grožnje ji niso nič pomagale; izročili so jo v zapore deželne sodišča. V nekem hotelu so pa prišli tudi Mihaliča.

Ij Policijska kronika. Ker nista imela pred-pisanih potnih listin, je policija na glavnem kolodvoru ustavila Antona Castno iz Pirana in Antona Matonija iz Maiana pri Vidmu. — Aretirana sta bila nevarna tatova Ljudevit Šimenc in Anton Štifter.

Orlovski vestnik.

PRIPRAVA NA ORLOVSKI TABOR V BRNU od 9. do 15. avgusta 1922.

Slovaški Orli nastopijo v dveh velikih skupinah: Probujejen Slovaške (več sto Orlov in Orlic v telovadnem, v slavnostnem kroju in narodnih nošah, s slovaškim križem in kraljem Tater, orlom) in: Straža Tater (bataljon gorskih Slovačkov v narodni noši z orlovsko če-pico in valaškem).

Jugoslovanska orlovska zveza pošlje v Brno posebni vlak preko Dunaja (400 do 500 oseb iz Slovenije in do 200 iz Hrvaške). Pri tekmah nastopi 1 vrsta v višjem, 3 v nižjem oddelku in 5 telovadcev za prvenstvo. Pri javni telovadbi bo sodelovalo do 200 članov in do 60 članic. Izletniki bodo skoro vsi v kroju (orlovskem ali narodnem).

Češkoslovaška vlada izkazuje udeležni-kom tabora veliko naklonjenost, posebno še Jugoslovanom. Tako n. pr. brezplačno potno dovoljenje, za posebni vlak 60%, za vse druge vožnje (iz orlovsko legitimacije Pripr. odbo-ra JOZ) pa 50% znižanje cen.

Na Svatkah pri Brnu že stoji ogromna ograda tribun, garderob i. dr. stavb, v maju bodo nabili deske. Večino gradbenega lesa je posodilo (iz Letne) čl. vojno ministrstvo Orlu. 20 šol v Brnu je že zažgovenjenih za prenočišča. vojaštvo je dovolilo vse razpoložljive prostore in posteljnino. Zletni prostori in tribune imajo dvojni obseg ljubljanskih sokolskih.

Amerikanski katol. Sokoli (češki in slovaški) doidejo v Evropo že koncem maja z lad-jo Rotterdam, v Pragi bodo imeli svojo infor-macijsko pisarno (Spalena ul. 80). Pride več sto oseb. Za telovadce je določenih 10.000 do-larjev podpore. Z njimi pride v Brno tudi sve-tovni atlet Orel Matysek Anton.

Angliški katoliki obiščejo s posebnim vla-kom pasionske igre v Oberamergau in Prago, potem pa tabor v Brnu in Dunaj.

Francozi pošljejo 4 najmočnejša telovadna društva in več uglednih zastopnikov, med njimi 2 škofa (iz Rouena in Strasbourg) in general Fetter, skupaj do 200 oseb. Mednarodnih tel-tekem se želi udeležiti tudi italijanska katol. tel. zveza in društvo Spes (Mestre). Tudi Švicarij, Belgijci in Luksemburžani se udeležijo tekom in nastopov.

V dneh tabora se vrši v Brnu zemljedeljska razstava za živinorejo, čebelarstvo, sadjarstvo, mlekarstvo, stroje, vinogradništvo itd. Aeroklub stavi poleg telovadnice hangar in bo podvezal voznike za izletnike.

Garancijski fond češkoslov. orlovske zveze (1 milijon Kč) je že skoraj poln. Do marca so nabrali zalogo 1½ vagona pšenice, 1 vagon žita, 2100 kg moke, 1000 kg sočivja itd., da ne bi nastalo v dneh tabora pomanjkanje ali dražinja, ker pride v Brno do 100.000 tujecev.

Plakata izideta v kratkem dva, mednarodni 180 x 110 cm (vzorec je že v pisarni O. P. v Ljubljani) in manjši slovanski (beli orel). Tatarski znak (okrogel, orjak z mečem ubija zmaja, v ozadju slovanski križ, zgoraj plove k napadu orel, slog modern) se že izdeluje.

Češki listi veliko pišejo o taboru, tudi o naših pripravah in o pripravah po Evropi in Ameriki.

Minister čl. drž. železnic, starosta čl. Orla, prof. Šramek, ki se je ponesrečil z avtomobilom, se je pozdravil in je z ministrom dr. Dolanskym 5. marca obiskal telovadnico na Svrtkah. Dela vrši 10 tvevk. Na tribunah bo prostora za 28.000 sedežev in 40.000 stoječ.

Člani in članice brnske orlovske župe vrše brezplačno pripravljala dela, ker je ČOS proglasila dolžnost dela za Brno in okolico; kdor ne uide, se odkupi v prid taborskemu fondu.

Ogromen bo nastop narodnih noč iz vseh delov republike, kjer so sploh doma najlepše narodne noše. Tudi mnogi naši izletniki žele pokazati severnim bratom našo narodno nošo. (Kdor nima orlovskega kroja, lahko gre v narodni noši, če je res prava in čedna.)

Slovski orlovski odseki pripravljajo razne predmete narodne umetnosti (rezbarije, valice-valaše i. dr.), da jih podare gostom. (Naši naj pripravijo primerno znamenje, n. pr. gorjuške pipice).

Sredi marca je prišel v Brno načelnik telovadnega društva v Muhlhausenu (ki je dobilo tani v Strasbourgu I. darilo in si priborilo zastavo francoske katol. tel. zveze). Louis Barth, da prouči tekmovalne vaje. Prinesel je seboj tudi diplome in darila za naše Orla zmagovalce v Strasbourgu.

Z velikimi nastopi prične prvič letos v maju Orel v Prazi, ki pošlje v Brno tri posebne vlake.

»Vodnika za Brno in okolico« na 400 straneh, z 200 slikami in zemljevidi izda čl. Orel v žepni obliki. Za naše izletnike se pripravlja knjižica o čl. državi, ki bo podajala tudi o poti od nas na Češkoslovaško informacije.

—r.

Učiteljski vestnik.

Podružnica Slomškove zveze za novomeški okraj zboruje v sredo dne 3. maja t. l. v Črmošnjicah. Na dnevnem redu je hospitacija od 12. do 13. ure. — Tovariši, tovarišice, ne zamudite tega lepega izleta do Semiča z vlakom — potem pa peš 1 uro do Črmošnjic. V slučaju slabega vremena zborovanje odpade in se preloži na poznejši čas. — Predsednik.

Dijaški vestnik.

d »Danica« priredi danes ob 8. uri zvečer v dvorani Akademskega doma diskusijski večer. Referira g. dr. Grivec: »Naše razmerje do pravoslavja«. Za člane udeležba obvezna! Tovariši Zarjani in gg. starešine vljudno vabljeni.

Narodno gledališče.

Nov letni gledališki abonma. Abonmaji letošnje sezone Narodnega gledališča v Ljubljani obsegajo po 45 predstav. — Ker bo za vsak abonma določeno število opernih in dramskih predstav v kratkem odigrano, se podaljša sedanjim zimskim abonma s kratkim letnim abonmajem. Ta bo obsegal tri dramske novitete (Sardou: Madame Sans Gene; — Molnar: Lilium; — Suhoval-Kobilin: Svata Krejčinskega), dve operni noviteti (Delibes: Lakmé; — Puccini: Plašč, Sestra Angelika in Gianni Schicchi) in nekaj znamenitih gostovanj v operi, tako da odpade na vsakega abonenta še šest predstav, tri dramske in tri operne. Cene ostanejo sorazmerno enake sedanjim. Vsi dosedanja abonenti so vljudno vabljeni, da svoj abonma podaljšajo. Če na nadaljnji abonma ne reflektirajo, naj blagovoli naznaniti z obratno pošto. Ako uprava tekom petih dni njihovega negativnega odgovora ne prejme, bo smatrala, da so s podaljšanjem abonmaja zadovoljni. Obenem se vabijo novi abonenti, za katere veljajo iste cene in isti pogoji kakor za dosedanje. Prijave in plačila za letni abonma sprejema vsak dan od 11. do 1. knjigovodja v dramskem gledališču (pritličje).

OPERA.

28. aprila, petek: Werther. A.
29. aprila, sobota: Bajaja. D.
30. aprila, nedelja: Faust. Izven.
1. maja, ponedeljek: Plesni večer gl. Lidije Wisniakove. Izven.
2. maja, torek: Bajaja. C.

DRAMA.

28. aprila, petek: Revizor. Dijaška predstava. Znižane cene. Začetek ob 8. uri pop. izven.
29. aprila, sobota: Otok in Struga. E.
30. aprila, nedelja: Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Delavska predstava. Polovične cene. Izven.
1. maja, ponedeljek: Otok in Struga. B.
2. maja, torek: Zaprio.

Prosveta.

pr III. redni občni zbor »Narodne Galerije« se vrši v soboto 29. aprila ob štirih v posvetovalnici magistrata.

pr Narodno gledališče v Mariboru. Če bi bila vlada že zdavno preskrbela definitivno intendanco, kakor jo je šele sedaj, bi bila slovenskemu Mariboru prihranila mnogo osramočenj. Izostale bi bile vse ogabne iz osebnosti izvirajoče intrige, ki so v zadnjem času naravnost ogrožale obstoj Narodnega gledališča. Z imenovanjem definitivnega intendanta je nastal konec vsem intrigam in vsem gledališkim škandalom, katere so inscenirali razni reflektanti na mesto gledališkega upravnništva. V zadnjem času se je gledališki repertoar v toliko zboljšal, da tudi dramske predstave ne gledajo več praznote. Da tudi dotlej tako osramočena drama bolj »vleče«, vabi uprava tudi vnanje igralce (Varaždin, Zagreb) na gostovanja. Zdej je publika naenkrat našla okus tudi na dramskih predstavah in ne le na lahko živih operetah. V torek večer je gostovala v opereti »Pahljači Lady Windermere« v vlogi mrs. Erlyne tudi članica ljubljanskega gledališča, ga. Danilova, ki je bila obdarovana. Ob tej priliki se je občinstvo prepiralo, da ima tudi v svojih (mariborskih) igralcih izborne moči. V petek se vprizori prva opera, Smetanova »Prodana nevesta«, za katero je mnogo zanimanja. Z ozirom na okuženi čas splošne posurovelosti, demoralizacije in korupcije priporočamo upravi gledališča v Mariboru, da tudi ona skuša vplivati z izbero temu primerne repertoarja, zlasti pa, da ne dovoljuje mladini vstopa k predstavam, ki že iz etičnih ozirov absolutno niso za nežno mladino. V tem ozirom odobravamo, da se za mladino uvajajo posebne predstave.

pr Hrvatsko pevsko društvo potuje v Anglijo. »Obzor« poroča, da se še tekom tekočega leta poda zagrebško akademsko pevsko društvo »Mladost« na daljšo turnejo v Anglijo. V Londonu se je pod predsedstvom Setona Watsona konstituiral odbor za sprejem hrvatskih pevcev.

Turistika in sport.

Kolesarska Ilirija v Ljubljani priredi v nedeljo dne 30. t. m. cestno dirko na progi Ljubljana—Kamnik. Start ob 3. uri popoldne pri km 1 na Dunajski cesti. Prihod prvih dirkačev v Kamnik okoli 3 ure 40 minut. Maksimalni čas čas 45 minut. Prijava do sobote opoldne na naslov: Šiškovci, kavarna Prešern. Prijavnina 1 Din. Pozneje prijave brezpredmetne. Vsi ostali člani nedirkači in prijatelji športa se zberejo točno ob 1 uri popoldne pri mitnici na Dunajski cesti, na kar odhod s kolesi v Kamnik. Za slučaj, da se prijavi najmanj 25 oseb nekolesariev, ki bi hoteli poleteti v Kamnik, je klub pripravljen preskrbeti autobus za vožnjo tja in nazaj. Voznina bo stala približno 60 kron za osebo tja in nazaj. Prijave za autobus tudi na naslov Šiškovci, kavarna Prešern do sobote opoldne. V slučaju neudobnega vremena, ali pa dirkalne proge se tekma preloži na poznejši čas.

Jugoslovanski kolesarski savez v Zagrebu priredi v nedeljo dne 30. t. m. otvoritveno dirko na dirkališču v Zagrebu s sledečim vspešnim: 1. Otvoritvena vožnja na 1800 m. 2. Juniorska vožnja za kolesarje na 1800 m. 3. Motociklistična tekma do 3 HP na 3600 m. 4. Medklubska dirka za kolesarje na 1800 m. 5. Tekma seniorev za kolesarje na 1800 m. 6. Motociklistična dirka za motorje od 3—6 HP na 4500. 7. Glavna savezna tekma za kolesarje na 4500 m. 8. Motociklistična dirka najmočnejše kategorije na 5400 m. 9. Tolažilna vožnja za kolesarje na 1800 in 10. Avtomobilna dirka vseh kategorij na 9000 m. Jugoslovanski kolesarski podsavez za Slovenijo pozivlja vse klube, da nemudoma javijo tekmovalce na naslov: M. Rießer, Zagreb, Mrazovičeva ulica 10. — Jugoslovanski slov. koles. podsavez za Slovenijo v Ljubljani.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 305 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometar v mm	Termometer v C	Psahrometer v C	Nebo, vetrovi	Pasavina v mm
26. 4. 21 h	728.9	8.9	1.3	obl. s.	
27. 4. 7 h	727.7	10.7	0.9	obl. —	2.1
27. 4. 14 h	727.7	12.8	0.5	obl. j. zah.	

Več tesarjev in tesarskih predelavcev sprejme

čakoj IVAN ZAKOTNIK, mestni tesarski mojster, parna žaga v Ljubljani, Dunajska cesta št. 46.

HLAPCE h konjem

išče mestna pristava, Stanovanje in hrana v hiši. Zglasiti se je: Cesta na Kodeljevo št. 8. 1583

Priden in trezen HLAPEC

zanesljiv, kateri je vajen tudi vseh dom. del, se sprejme h konjem takoj ali po dogovoru. Plača dobra in zadostna hrana v hiši. Vpraša se v upravi pod »E. 8/1561«

Kupimo

novi ali že rabljeno, polkrito, lahko, črno pleskano KOČIJO. — Prodamo ENO KOČIJO, brez strehe (Sportwagen), skoro novo. — Ponudbe na Breznik & Fritsch, Ljubljana. 1551

Abadie

cigaretni papir in stročnice. Glavna zaloge in samoprodaja: 764 A. LAMPRET, Ljubljana, Nunska ulica 19

LES naprodaj!

Na parceli skupnih opravičencev Koče p. Kočevski reki se bo po ofertah prodalo približno 2000 komadov smrekovih dreves, prsne višočine, od 10 col naprej, sistem, kateri ponudi več. Pismene oferte so do 7. maja 1922 z zvezo 25.000 kron za kavejco v gotovini poslani na tukajšnji urad. Prodajalne pogodbe ležijo ob navadnih uradnih urah vsakomur na razpolago. Prepisi pogodb se lahko dobe proti plačilu 50 kron. — Vodstvo opravičencev v Kočah p. Kočevski reki, 15. 4. 1922.

Modni salon

damskih klobukov IVA ŠILER - Ljubljana Kongresni trg 6

Kostanjev les

prosto vagon in večje množine v gozdu kupi J. POGAČNIK, Ljubljana, Dalmatinova ulica št. 1, I. POSREDOVALCI SE DOBRO PLAČAJO!

Kupim

mladega psička

najmanjše pasme, po možnosti črne barve. — A. Žust, kolodvorska restavracija, Ljubljana. 1584

ZA GOSPODINJO

išče mesta samostojna boljša kuharica srednjih let, izveščana v vseh gospodinskih delih, k samostojnemu gospodu, tudi k vdovu. Cenjene ponudbe prosim na upravnishvo »Slovenca« pod geslom: »DOBRA KUCHARICA 1586«.

Proda se stavbena vogeljna parcela

ob eni glavnih cest v neposredni bližini glavnega kolodvora v Ljubljani. Poizve se v pisarni dr. Josipa Grablovice, odvetnika v Ljubljani, Sodna ulica št. 11.

Kdor želi prodati nepremično kakršnokoli, naj pošlje natančno ponudbo na upravo lista pod: AMERIKA 22/1565.

kraste, lišaje odstranjuje pri človeku in živalih Nafthomazilo, ki je brez duha in ne maže perila. 1 lonček za 1 osebo po pošti 5 Din. pri TANKOŠI, lekarna Ljubljana, Slovenija.

Lepa birmaška darila!

Zlatnina, srebrnina. Velika izbira. Šivalni stroji prvovrstni. Potrebščine za stroje, popravila. U eno vezena orezplacno.

JOS. SE. OVIN-GUD, N. Ljubljana, Mestni trg 13.

Prodaj po ceni: 1 omaro za obleko, eno skrinjo, 1 posteljnak. — Florijanska ulica št. 21, dvorišče. 1569

Blago

za prevleko divanov in druge pohištva v veliki izbiri, dalje različno platno in jute za tapetnike, sedlarje i. t. d. priporoča tvrdha A. & E. Skaberné, Ljubljana Mestni trg 10.

Prodajo se delnice Slov. eskomptne banke.

Naslov pri upravi Slovenca pod št. 1598.

Priporočamo vsakomur najsolidnejšo tvrdko pri nakupu:

Josip Petelinc

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Najboljše šivalne stroje za rodbinsko in obrtno rabo, igle, olje za šivalne stroje, istočasno potrebščine za čevljarje, krojače, šivilje in sedlarje, žlice, vilice, nože, kravate, milo za briti, zobne ščetke, kričke za obleko, glavo in konje.

NAJNIZJE CENE! NA VELIKO IN MALO!



lišči, podgane, stenice, škara. In vsa gelazna mora poginila, ako porabimo moju najboljšo prečiščeno in splošno hvaljeno sredstvo, kot proti poljskim in hramim mšim K 16 za podgane h 20 za škarkarje h 26 za stenice K 15 uničevalce mšev h 10 in 20; proti mršom K 10 in 20; proti usom in ljudem K 10 — in živali K 10 —; za uničevanje in čiščenje K 10 in 20; proti mršom na sadju in zelenjavi proti pravičam h 10 in 20 K. Poslani po povračilo zavrniti ne bomo. M. Jün er, Perlejska ul. 3 Z greb 39. Fr. ovcom pri večjem odjemu popust.

Popolnoma varno naložite svoje prihranke v

Uzajemni posojilnici v Ljubljani r. z. z o. z.

(poleg nunske cerkve).

Hranilne vloge se obrestujejo

4%

brez odbitka rentnega in invalidnega davka. Hranilne vloge se lahko vplačajo potom noštnoček, nrada, vlagateljem so položnice brezplačno na razpolago. Posojila na zemljišča, zaznambo na službene prejemke, proti poroštvu i. t. d.

ZA PLESKARSKA IN LICARSKA DELA

SE NAJTOPLEJE PRIPOROČA SLAVNEMU OBČINSTVU IN PREČASTITI DUHOVŠČINI

TONA MALGAJ

PLESKAR IN LICAR :: LJUBLJANA :: KOLODVORSKA ULICA 6



Josip Neškudla,

Jablone nad Orlicem 86, Čehoslovaška.

Tovarni cerkvenih paramentov, raznovrstnih zastav in cerkvenega orodja. — Priporoča se prečastiti duhovščini za dobavo vseh v to stroko spadajočih predmetov kakor: mašne plašče, pluviale, dalmatike, cerkvene in društvene zastave, kepih, monstrance, svečnike itd., sohe, križeva pota v poljubni izvršitvi in cen. — Solidnost trdke jamčijo nebrojna po- hvalna pisma in 110 letni obstoj firme.

Vsi cerkveni predmeti so carine prosti. — Na vsa vprašanja takoj odgovori ali predloži vzorce J. NESKUDLA, Ljubljana, hotel „Tratnik“.

Prometni zavod za premog

prodaja iz slovenskih premogovnikov velenjski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti in v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

prima čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo ter kovaški in črni premog

Naslov: Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Nunska ul. 19

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica št. 1.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Rezervni zakladi:

K 6,500.000.—

PODRUŽNICE:

Novomesto, Rakek, Slovenjgradec

Telefoni št. 146, 458

Brzjavke: ESKOMPTNA

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Odgovorni urednik Mihael Moškerc v Ljubljani.

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.